

čas razstave do 12. septembra je velika razstava poljedelskih strojev in orodja.

*

Industrija kvišku — kmet v propast!

Petletka ruskih sovjetov se je glede industrije večinoma posrečila s pomočjo inozemskega kapitala in inozemskih inženirjev. Napravili so razne važne stvari, n. pr. veliki jez na Dnepru, da se postavi tam mogočna elektrarna. V Nižjem-Novgorodu so sezidali veliko tovarno za izdelavo avtomobilov. V mestu Magnitogorsk na Uralu so začele delovati velike topilnice za železno rudo itd. V načrtu pa imajo še mnogo znamenitih reči, n. pr. jezove in elektrarne na Volgi, razne prekope med rekami, prekop med Črnim in Hvalinskim morjem, elektrarne na Angari pri Irkutsku v Sibiriji itd.

Ce bi v istem razmerju z industrijo napredovalo na Ruskem tudi kmetijstvo, bi bili sovjeti pač lahko ponosni. Toda tu tiči zajec. Petletka je glede kmetijstva popolnoma odpovedala in vsled tega trpi industrija in velik del države. Sovjeti so hoteli napraviti iz ruskega »mužika« komunisti, ki naj bi kot suženj garal in pridno delal za državo. A ruski »mužik« noče biti komunist in noče delati kot suženj komunistom. Ruski kmet hoče imeti svojo zemljo in to zemljo obdelovati kakor lastnino. Tu je vzrok revščine v nekdanji bogati Rusiji.

Poročilih ruskih listov hodijo po selih oddelki »Čeke« in iščejo zrno za prehrano mest in za izvoz, da bi sovjeti dobili dobro valuto. Prebivalci pa zrno skrivajo v volčje jame, ker nočejo stradati, v Harkovu so ječe polne kmetov radi skrivanja živeža in radi sabotaže. »Komsomolskaja Pravda« poroča, da celo komunisti kot voditelji kolhozov skrivajo zrno in dajejo o pridelkih potvorbena poročila, n. pr. ravnateljstvo simferopolskega kolhoza je pri sestavi letnega računa vedoma zmanjšalo količino pridelanega zrna. Voditelj kolhoza Uspenske stanice, Novopokrovskega ujezda na severnem Kavkazu, je napravil tak letni račun, ki izključuje za leto 1932 vsako oddajo zrna.

Letošnja letina je v Rusiji slabša kot lanska, zato preti pomanjkanje. Da bi se ljudstvo temu izognilo, na eni strani skriva zrno, na drugi pa krade živila na polju, pri transportih na železnici in na ladjah. Ker se to pojavlja v velikem številu, zato je »svet narodnih komisarjev« (ministrov) na seji dne 7. 8. izdal zelo strogo naredbo proti temu. »Izvestija« in »Pravda« sta dne 8. avg. prinesli to naredbo tiskano z debelimi črkami. Vsebina dotične naredbe je ta: Kdor bi se polastil živil, ki se pošiljajo po železnici ali na ladjah, bo vstreljen in se mu zaseže vse premoženje. Kdor bi se polastil živil v kolhozih ali zadrukah, bo tudi vstreljen. In v obeh teh slučajih se krivec ne more pomilostiti. Kdor bi nagovarjal člane kolhozov, da bi zapustili kolhoz, izgubi svobodo od 5 do 10 let in ga pošljejo v koncentracijsko taborišče.

V Rusiji je torej zopet zavladalo nasilje. Sovjeti si ne znajo drugače pomagati. Po vaseh se glasi »dolaj kolhozi« (proč s kolhozi)! Vsled velike revščine prebivalcev pa tudi ni varna niti državna, niti kolhozna lastnina. Revščina je v Rusiji hujša kot drugod po Evropi. Čeh dr. Jan Slavik je letos potoval po Rusiji. O svojih utisih iz Rusije pravi, da je tam v mestih toliko pomanjkanje živil, kakor ga pri nas (na Češkem) ni bilo niti koncem svetovne vojne. In dalje pravi: »Uverjen sem, če bi prebivalci Prage nekaj dni trpeli tako veliko pomanjkanje živil, bi naši ministri bili pobiti in člani mestne samouprave bi bili obešeni!« Prav enako se izraža nek nemški politik, ki je zadnji čas potoval po Rusiji. Vse to poroča list »Rossija i Slavjanstvo« z dne 30. julija t. l. To naj vzamejo na znanje vsi tisti, ki boljše vike občudujejo radi njihovih industrijskih podjetij, za vse drugo, kar se godi v Rusiji, so pa slepi. A. K.

*

Cene in sejmska poročila.

Mariborski trg. Na sobotnem trgu dne 3. septembra so cene nekoliko nazadovale, ker je bila ponudba prevelika. Krompir 1—1,50, čebula 2—3 Din, zelje 1—3,50, kumare 0,50—2, solata 0,50—1,50, maline 2, črnice 2, grozdje 4—6, breskve 4—10, jabolka 2—4, hruške 3—4, slive 2,50—3, orehi 4,50—6, luščeni 16—20 D. Na trgu so bile v soboto prvič tudi gobe.

Mariborski živalski sejem dne 30. VIII. 1932. Prignanih je bilo 14 konjev, 21 bikov, 73 volov, 191 krav in 13 telet, skupaj 312 komadov. Povprečne cene za različne živalske vrste na tem sejmu so bile sledeče: debeli voli 1 kg žive teže od 2,75 do 4 Din, poldebili voli od 2 do 2,50 Din, plemenski voli od 1,25 do 2,25 Din, biki za klanje od 1,50 do 2,50 Din, klavne krave debele od 1,25 do 2 Din, plemenske krave od 1 do 1,50 Din, krave za klobasarje od 0,80 do 1,20 Din, molzne krave od 1,75 do 2 D, breje krave od 1,75 do 2 Din, mlada živina od 2,50 do 3,25 Din, teleta od 3 do 4 Din. Prodanih je bilo 186 komadov.

Mariborski svinjski sejem dne 2. sept. 1932. Pripeljanih je bilo 211 svinj. Cene so bile sledeče: Mladi prašiči 5—6 tednov stari 50 do 80 Din, 7—9 tednov stari 90 do 120 Din, 3—4 mesece 130 do 150 Din, 5—7 mesecev 300 do 350 Din, 8—10 mesecev 360 do 400 Din, 1 leto 460 do 580 Din, 1 kg žive teže 6 do 6,50 Din, mrtve teže 9—10 Din. Prodanih je bilo 88 glav.

Mesne cene v Mariboru. Volovsko meso I. vrste 1 kg od 8 do 10 Din, volovsko meso II. vrste od 6 do 8 Din, meso od bikov, krav in telc od 4 do 5 Din, telečje meso I. vrste od 10 do 12 Din, telečje meso II. vrste od 6 do 8 Din, svinjsko meso sveže od 10 do 16 Din.

Knjiga slov. življenja in dela.

»Zgodovina slovenskega naroda« (Družba sv. Mohorja v Celju), ki jo je začel pokojni dr. Josip Gruden in jo nadaljuje dr. Jos. Mal, pripoveduje v zaokroženih poglavjih usodo in

življenje, borbe in delo Slovencev v teku dolgih stoletij. Pravkar je izšlo drugo delo, ki se mu po vsej pravici sme reči »Zgodovina Slovencev«. Pripoveduje o slovenskem stremjenju in življenju v obliki življenjepisov tistih osebnosti, ki so v preteklosti in sedanosti delovale v javnem življenju, v leposlovju in znanosti, likovni umetnosti in glasbi, politiki in gospodarstvu. To delo je »Slovenski biografski leksikon«, ki je njega prva polovica dovršena. Na 688 straneh z dvema stolpcema po 64 vrstic se v abecednem redu vrste imena; prvo je Abraham, zadnje Lužar Fortunat. Dolga, dolga vrsta jih je, daleč nad tisoč in še jih bo v dodatku prišlo morda 50. Pri vsakem imenu izveš, kdaj in kako je živel njega nosilec in kaj je storil, da se ga zgodovina spominja. Srečaš dobro znane osebnosti in imaš pred seboj zaokroženo sliko njih življenja in delovanja. Pa še morda več takih osebnosti stopi pred tebe, ki njih imena nikdar nisi slišal, ki pa so prispevale svoj kamen ali kamenček za zgradbo naše narodne kulture. Odpreš prvo stran in bereš ime Abraham. Kdo je to? Takoj izveš, da je bil brižinski škof v X. stoletju in da so se najbrž zanj zapisali najstarejši spomeniki našega slovenskega jezika, častitljivi brižinski spomeniki. In tako ti vsak naslednji stolpec, in vsaka naslednja stran pove mnogo novega, mnogo poučnega in zanimivega, zdaj iz davno preteklih let, in zdaj iz let, ki se jih še spominjaš, zdaj iz časa, ki v njem živiš.

Skoraj 60 pisateljev se je zbralo in napisalo to knjigo. Pisali so za vsakega, ki se želi poučiti o slovenskem kulturnem življenju, ali ki hoče to življenje nadalje raziskovati.

Prosvetna in izobraževalna društva naj si leksikon naroče! V vsakem društvu bo mnogo članov z veseljem seglo po tej knjigi. Brali bodo v njej in se učili spoštovati svoj rod in ceniti njega delo. Člani prosvetnih društev na deželi bodo s ponosom videli, koliko najodličnejših kulturnih delavcev je izšlo iz preprostih domov našega kmeta in obrtnika.

Druga knjiga, obsegajoča imena pod črkami M—Ž in dodatke, bo izšla v štirih snopičih po 160 strani in bo dovršena ob novem letu 1935.

Prva knjiga »Slovenskega biografskega leksikona« šteje VIII in 688 strani in stane nezvezana 390 Din, vezana 430 Din. Cena, na prvi pogled visoka, je v resnici nizka, kajti stroški za tako delo so izredno veliki. Založnica, Zadruga gospodarska banka, ne išče in ne bo imela nikakega dobička. Njej gre za to, da pride to prepotrebno delo na dan. »Slovenski biografski leksikon« se naroča naravnost pri Zadrugi gospodarski banki v Ljubljani, ali pri njenih podružnicah v Mariboru in Celju.

*

Slomškov dan se praznuje v Sv. Vidu pri Ptujju za ptujsko okolico dne 8. septembra na ta način: Ob desetih govor dr. I. Ahčina o Slomšku, nato pontifikalna sv. maša mil. g. ptujskega prošta dr. Ivana Žagar. Po maši v Slomškovem domu nauk za fantovske Marjine družbe. Govori g. dr. Jeraj. Popoldne ob dveh v cerkvi govor g. ptujskega prošta in pete litanije. Nato igra Prosvetno društvo Sv. Vid zanimivo igro v Slomškovem domu. Ta proslava velikega Slomška je v prvi vrsti določena za mladeniče našega okraja, zato naj se mnogoštevilno te proslave udeležijo. Za mal denar se bo dobilo tudi dobro kosilo. Naj vsa moška mladina ptujske okolice dostojno proslavi spomin velikega Slovenca in škofa A.M. Slomška!

Št. Peter pri Mariboru. Dne 18. t. m. proslavimo Šentpeterčani 70letnico smrti A. M.

Slomška in sicer priredi prosvetno društvo »Skala« popoldne po večernicah proslavo na vrtu g. Sande, v slučaju slabega vremena pa v samostanski šoli. Na sporedu je slavnostni govor, igra, nastop tamburaškega zbora, naši pevci pa nam bodo zapeli nekaj vedno lepih Slomškovih pesmi. Slavnostno besedo bo na proslavi govoril č. g. Kolenc, tajnik KA v Mariboru, ki bo ta dan imel tudi rano in pozno pridigo.

Marija Snežna. Tukajšnje Prosvetno društvo ponovi na željo občinstva krasno igro s petjem »Roza Jelodvorska« v nedeljo dne 11. septembra, popoldne po večernicah. Pridite! — Odbor.

Pismo slov. izseljencev iz Argentine.

Buenos Aires, 8. avg. 1932.

Ker zahaja »Slovenski Gospodar« tudi med nas izseljence, zato Vam, gosp. urednik, tudi mi napišemo par vrstic. Malokdaj je kaj čitati o nas, ki pa kljub temu mislimo na našo lepo slovensko domovino. Nahajamo se, kakor menda malokje, v splošni brezposelnosti. Tukaj nas je na tisoče in tisoče delavcev, ki smo res v pravi revščini. Več tisoč brez vsakega stanovanja, hranijo pa se s tem, kar naprosijo. Ni pa to samo v Buenos Airesu, ampak tudi zunaj na deželi. Tam naletiš na cele gručice brezposelnih, po 50 in še več oseb skupaj, ki prosijo dela in hrane. Grozen je pogled na take reveže, ki prodajo obleko in sploh vse, kar imajo, da si kupijo ljubi kruh; tako nazadnje ostanejo samo v cunjah. Ako pa ima kdo srečo, da dela kje kakšen mesec, mora potem potrošiti svoj trdo zasluženi in pristradani denar, ko je spet brez dela. Mnogoteri ima v domovini ženo in otroke, ki imajo vsaj svojo streho in kruh, on pa tukaj niti tega ne. Vsakdo bridko potoži: Zakaj sem šel po svetu, ko sem sedaj brez kruha, ki ga doma nisem stradal. Res se vprašamo: Zakaj smo šli v tujino in kaj imamo v tujini? Že

marsikdo je šel z lastne zemlje z lepim upom, da pride do kaj boljšega. Tudi je mnogo kmetijskih sinov, ki jim v domovini ni manjkalo ne dela in ne jela, pa vendar se sedaj potikajo lačni po tuji zemlji. Vsak je šel z najboljšo nado iz domovine, a je prišel v veliko razočaranje. Največ jih pa je sem spravilo lažljivo pisanje tistih, ki so že bili poprej tukaj.

Mogoče jih je od sto pet, ki se jim ne godi preslabo. Vsak reče, da je to »sužnja Amerika«. Torej vsi tisti, ki mislijo v tujino, naj si prej dobro premislijo, ker »ni vse zlato, kar se sveti«. Ta ali oni reče: Zakaj pa si drugi prihranijo? Ni tako, prej je bilo dela več in tudi plače boljše. Sedaj ni dela in tudi plača se slabo.

Tukaj smo res kakor pozabljeni od domovine, ker tudi od svojih domačih prejemo le redkokedaj kako pismo. To se nam pa ne zdi prav lepo. Mnogo nas je hodilo in še sedaj hodimo na konzulat nadlegovat za brezplačen povratek v domovino. Vsi seveda niso uslišani, ker gredo v prvi vrsti le bolni. Mislimo si, da bi naša država potrebovala tudi zdrave ljudi, ne pa le bolne. Prosimo merodajne oblasti, da bi se tudi ta stvar nekoliko uredila, vsaj sčasoma. Vidimo namreč, da se tukaj stanje ne bo nič zboljšalo, ampak še pohujšalo. Tako je torej naše življenje v Ameriki.

Vsem čitateljem in čitateljicam našega »Slovenskega Gospodarja« pošljamo najlepše pozdrave v našo milo slovensko domovino.

Slovenski izseljenci.

Sv. Urban nad Mariborom. Prvo nedeljo tekočega mesca smo zopet imeli prav lepo proslavo Marijacejske Matere božje v Kamnici. Vse polno vernikov je s spodbudno pobož-

MR. BAHOVEC

Planinka čaj

Bahovec Vam uredi atolico, obnavlja in pomlajuje Vaš organizem in Vam vrača tako željno pričakovano lahko in zdravo spanje.

nostjo spremljalo božjega Odrešenika po vasi mimo lepo okinčanih hiš in se nam je dozdevalo, da se vračajo stari časi, ko so nas ob tej priliki obiskovali mnogoštevilni romarji iz Maribora in Slovenskih goric. — Za prihodnjo nedeljo dne 11. septembra pa so nam oznanili, da prihitijo marljivi pevci društva »Poštni roge« k Sv. Urbanu in da imajo v tej prijazni novoposlukani cerkvi ob desetih svojo službo božjo. Le pridite s svojimi prijatelji in prosite sv. Urbana, da nam pomaga srečno spraviti naše vinogradniške pridelke!

Št. Peter pri Mariboru. Vaški zvončki v Metavi so naznanili smrt posestnika Liponik Jožefa iz Trčove, ki je po daljšem bolehanju umrl nagle smrti. Rajni je bil dober in uslužen sosed ter vesel družabnik in splošno priljubljen. V Metavi pa je umrla po daljši boleznini viničarjeva žena Lorber v najlepši ženski dobi. Rajnima naj bo zemljica lahka, preostalim pa naše sožalje!

Sv. Jakob v Slov. ger. Srce se nam krči, ko hodimo po naših sadonosnikih in vinogradih. Navadno se pravi, da škoda, po toči povzročena ni tako huda, kakor se zdi v prvem trenutku. V tem slučaju pa vidimo, da je še hujša, kakor se je mislilo od začetka. Marsikdo je še na tihem upal, da bo še kaj ostalo, zdaj pa vidimo, da sadje leži črno na tleh za nobeno pravo rabo, kolikor ga je pa na drevju, tam črni, gnije in odpada. V vinogradih črni grozd za grozdom in odpada, če je kateri še ostal na trti. Veliko rodbin bo letos v resnici stradalo. Fižol, eno poglavitnih hranil, je s koruznih njiv kar izginil. Bog ve, ali se nas bo kdo usmili, ali bodo izostale vsaj tirjavte različnih davkov in zagrožene rubežni. — Pri tej priložnosti se pa vam moramo, g. urednik,

Uspeh na smrtni postelji.

James Fraser, uradni slikar avstralske vojske v svetovni vojni, je pred kratkim umrl v največji bedi v londonski bolnici. Tik pred smrtjo so ga bili razveselili s sporočilom, da je kr. akademija v Londonu sprejela eno izmed njegovih del, ki ga bo uvrstila v svojo zbirko. Ko je Fraser pred nedavnim časom obolet, je prosil nekega zdravnika, naj mu da vsaj takšna zdravila, da mu bo mogoče dovršiti sliko. Čim je bila dovršena, pa so bile njegove moči pri kraju in je odšel v bolnišnico. Zadnje čase je živel zelo siromašno. Naj-

F. S. Šegula:

Râbi Jehuda.

(Povest iz časov Kristusovih.)

6

(Konec.)

Z jasno donečim glasom odgovori mu Jezus: »Resnično, povem ti, še danes boš z menoj v raj!« Radostno so pretresle te besede skesanega hudodelnika, nagnil je glavo ter pričakoval konca. Ganile pa so tiste besede globoko tudi rabija Jehudo, ki je stal nedaleč proč od križa, sklonjen oprt na težko srebrno palico.

»Kraljestvo — v raj — Torej vendar — Ne bo odnehal — Umira za svoj nauk! — Ali so ga preroki res tako razumevali? Mesija —« — Tako si je zvrnjan govoril, potem se pa spet sklonil k premišljevanju. — Ni bil več tisti, kakor pred dvema letoma. Že je minevala v njem tema farizejskih izročil. Začelo se je svitati v njegovi duši!

V istem času sta zapuščali dve v rjuhe zaviti ženski Naselbino gobovih. Davno že so zasi-

jali v ta žalosten kraj žarki vere, kraj upanja v novega preroka. Eden nesrečnež za drugim je zginil odtod, ker posrečilo se mu je priti v bližino velikega dobrotnika vseh trpečih, najti pri njem zdravilo v neizrekljivi svoji nesreči.

Raheli, ženi rabija Jehude, ter hčerki Miriami sreča ni bila tako mila. Poskušali pa sta mnogokrat. Še pred tednom, ko je v slovesni procesiji prihajal z Oljske gore v Jeruzalem, sta bili skoraj že na celju. Procesija je morala čez nam že znani cedronski most. Odtod je vodila takrat v južni smeri pot poševno navzgor k Zlatim vratam. Pokraj te ceste za pečino skriti sta ga hoteli počakati — ne vpiti, nista hoteli — ne nadležni biti — le moliti sta hoteli, moliti iz vse duše; saj on je dober — ne bo ju prezrl. Pa razposajena drhal ju je prej zapazila ter s kamejnem pognala v Naselbino nazaj. Danes, v petek jutro, jima je pravila dobra ženska, ki je pobirala po mestu hrano ter jo nosila gobavcem, da je novi prerok ujet, obsojen in da ga bodo opoldne križali na Kalvariji. Nesrečnici sta glasno zaplakali.